

СССР-н Деед Советин доладгч сессий

Москвад, Кремлевск Ик Баян-шнд, майин 8-д СССР-н Верховн Советин доладгч сессия кбдлмш цааранднь келдв. Келн-амтна Советин ахлагчин дарук депутат П. Т. Комаровин ахлгчтаггар секгдсн Союзин Советин болн Келн-амтсин Советин хамдан болсн брүни заседаньд промышленность болн тосхлт заллгыг цааранднь ясрулхин тускар ур Н. С. Хрущевин докладар куундвр эклв.

Куундврт түрүн болдж депутат Ф. Р. Козлов (Ленинград) босдж келв. Промышленность болн тосхлт заллгыг үндсәрнь оньгдаруллгын социалистическ демократизмиг цааранднь бргдүүлгьиг шис тодрхаггар герчдлгын болджана гидж тер келв. Ленинградин болн Ленинградск областин предприятия болн тосхлтсин кбдлмшчнр, ур Хрущевин докладин тезисмүд куундлгьнд нерәддж кесн хургудт сай шаху куч-кблсчнр орлцхав, кесг түмн күн босдж уг келцхäv. Партин болн правительствин темдгсн уулдвриг нег дууггар таасцхадж, кбдлмшчнр, инженермүд болн уулд цергләчнр, промышленность болн тосхлт гардлгь ясруллгьна төрмүдин тускар кесг өлн селвгән бгцхäv.

Ленинградск экономическ района медлд Ленинградск, Новгородск болн Псковск областьсин промышленн предприятия болн тосхлтсин организац орулгдх темдгдлжәхиг ур Козлов заньглв. Олн-амтна эдл-ахун Советд 600 шаху икнн предприятияс багтагдхмн. Ленинградск экономическ районд 100 гар тосхлтин, 175 наан-исследовательск болн проектн организац орцхәхмн. Баярн газрин, кооперативн, бдмг болгьдг болн нань чигн халх промышленностьсин предприятияс баярн газрин Советин медлд үлдцхәхмн.

Экономическ райо бурдәлгьнлә залгьу предприятияс шишнәдүлхиг ясрулхин, производствени күчн-чидлиг болн дотр-дундин көрньгиг улм күцц олзлхин туст белдврин кбдлмш кегддәжәнә. Совнархозмудт кадр хәләддж шуудж белдлгын эрки ик чинртә төрмүдин негн гидж оратор лавлдж келв. Министерствәс сулдцхәсн специалистнриг, партийн болн эдл-ахун активн сән гисн хувинь, кбдлмштә баярн газран татшго, гардвртан бюрократическ бәрцавц гаргьшго, урдк хуучан татдг йовдл гаргьшго улс совнархозмудин кбдлмшт илгәх кергтә.

Депутат Н. Т. Кальченко (Украинск ССР) босдж келсн эврәннь угдән республикин күч-кблсчнр КПСС-н ЦК-н февральск Пленумин шиидврумудиг болн ур Хрущевин докладин тезисмүдиг ик бргмджтәггар угтцхав, Украинә кбдлмшчнр, колхозникүд, интеллигенц тедниг нег дууггар таасцхав, гидж келв.

Ур Кальченко, Украинә күчсн диилврумудин тускар цааранднь келв. Украинә хувд СССР-н промышленностин цугвадовой продукцин тавдгч хувннь тусна. Нидн джил Украинд цбдгьин 48 процент, болдин 38 процент шахунь, прокатин 39 процент гаргьдла, төмр рудан 56 процент, нүүрснә 32 процент болн нань чигн тиимс гаргьдж авгдла:

Республикд экономическ административн 11 район бурдәлгь темдгдлжәжәнә. Совнархозмудт, ода нургьддж союзн болн союзн-республиканск министерствсин медлд баянцхәдг, дуньгцүлхд 2700 промышленн предприятияс бгдгьн темдгдлжәжәнә. Энүис иштә 13 министерств ууруллгын темдгдлжәжәнә. Республикд, үлгүрн, нүүрснә, хар металлургин министрствсин болн эн промышленностьсин халхар предприятияс тосхлгь бурдәдг министрствинг уурулхмн гидж нүүрснә болн металлургическ промышленностин колләчнр зүткцхәнә. Эн селвгиг чик гидж бидн тоолджанавдн.

Депутат И. В. Капитонов (Московск область) ори-нутгин үндсн төрмүд хагьлхларн парть кезәд чигн күч-кблсчнрәс селвг сурна гидж ханлгтаггар тодлдж келв. Кергиг йоста Ленинск кевәр хагьллгын эн мбн. Ур Н. С. Хрущевин докладин тезисәр куундвр келгын советск олн-амтн, Коммунистическ партин зүркин гүүнәр иткджәхиг, заг угаггар энүна политикиг дбннджәхиг үзүлв.

Ведомствени саалт-хаацин тускар келджәггәд, эн-хаац эдл-ахун халхс хоорнд коопераций бурдәлгьнд, производств шишлнәдүлгьнд саалтган халдав гидж оратор темдгив. Нег кецтә әдл машинд болн оборудованьс гаргьлгын олн-зүсн министрствсин кесг предприятияс тарагднә. Энүнлә залгьдүлдж Российск Федерацид министрств бурдәлгьн кергт ирлцджәхш гидж тоолджанавдн гив.

Депутат С. Камалов (Узбекистан) үлдн, территориальн баядл болн демократическ це-

нтрализмин ленинск бәрц бәрдж баях, промышленность болн тосхлт гардлгь оньгдаруллгьна туск селвг Узбекистанә цуг күч-кблсчнрт таасгдджәхиг келв.

Союзн промышленн зәрм министрствс цааранднь баялгьнә туск селвг дбннджәггәд, үлджәх министрствсин предприятияс болн тосхлтс оперативн болн эдл-ахун тусдан совнархозмудин медлд баядгәр кехлә сән болх гидж ур Камалов тоолджана.

Республикин олн-амтна эдл-ахугьин бслгин болн техническ кадрмуд белдлгьнә туск төрмүд заадж депутат К. Т. Мазуров (Белорусск ССР) эврәннь угдән келв. Советск йосна джилмүдин эргцд Белорусс, мана ори-нутгин агьу ик промышленн районсин негнн хуврв. Суүлин джилмүдт болхла энүнд күнд промышленностин әньгсн икәр делгрв, нег үлү машинд келгын бслт авб.

Ур Мазуровин ухаггар болхла, машинд тосхдг, заводсиг шишлнәдүлгьнд зәрм хуврәлгь гаргьх кергтә. Олз-тус уга збблгь келгьиг багьрулхин кергт белорусск предприятиясин гаргьдг продукциг ик зууднь западн районмудт бгх збвтә. Улгүрн келхд, 40 тонн болн 25 тонн даадг күнд автомобилмүдиг Минск заводт кехин орчд, металл гардг газрт болн тер автомобилмүдиг олздг газртн ббрхнд кедг болсн чик болх учрта.

— Советск Азербайджан эн джил 37-ч ббндән орв,— гидж депутат ур И. Д. Мустафаев келв. Азербайджанск келн-амтн тер йовдж давсн хаалгьан хәләхларн, эврәннь баядл-джергьлд келн-амтна ленинск политик лавта кевәр күцәдджәхинь, күч-кблсчнрт ямр ик эдл-ушин болн ухан-седклин теткл социалистическ тосхлт бгчәхинь үздж баянцхәнә. Республикд гаргьдг промышленн продукцин кемдәжн революцион бмнк цагла дуньгцүлхлә, 12 холван давдж бсв. Селәнә. эдл-аху бас бсв.

Республикин эрки нег әньг производствин— нефтин промышленностин заллгьинь ясрулхин туск төрт ик оньган бгч депутат Мустафаев келв. Предприятиясиг гардлгьиг ясруллгьнд 1954 джилд Азербайджанск ССР-н нефтяной промышленностин Министерств бурдәдгсн ик туста болв. Энүгинь тоолхла эн министрствиг цааранднь баялгьсн сән

болхмн гидж ур М. Мустафаев келв. Болв, эн министрствин гарт ода баях машинд тосхлгын заводмудиг совнархозд бгхм.

Казахстана олн-амтна эдл-ахун Советин кесн структур паялгьдж келсндән, тер промышленностин халх икәр деелгрүлдж баях газртн Совнархозин зәрм объединеньс болн управленьс гаргьхиг темдгдж депутат Д. А. Кунаев келв. Улгүрлхд, ода „Казахстан-уголь“ гидг объединений Карагандад баяхмн. Туунә медлд республикин нүүрснә промышленностин предприятияс цугтан орхмн.

Мана республик күчтә ик тосхлтин республик болджана гидж оратор келв. Тер төләд, тасрхан угаггар икдлжәх тосхлтин монтажн кбдлмшт ик гидгәр оньган бгх збвтә болджана. Эн джилд тер кбдлмш 6 миллиард шаху арслн болна, 1960 джилд болхла арвн миллиардас үлхмн. Тосхлтар, промышленностин тосхлгьна материалар болн проектн бурдәцсәр гардлгьнд негдсн туслнь организац эрк биш тогтахмн гидж тоолджанавдн.

Зәрм шишлнь проектн организацисиг Казахстан тал гаргьхла сән болх гидж депутат Кунаев тоолджана.

— Свердловск область— кесг халх промышленностьә, бргн ик индустриальн район, джилдән кесг арвн миллиард арслнәга продукц гаргьна— гидж депутат А. П. Кириченко келв.— Ведомствени хаацин уурасна хббн область дотран заводмудиг шишлнәдүлгьн болн кооперировать кеснә ашар, продукцин эрки әньгсин кедж гаргьлгьиг күс-дундур, туунәс давуггар икдүлдж болхмн, джилдән кесг зун сай арслнә әрвддж болхиг тоолгдад диглгдв гив.

Республиксәр министрствс тогталгын юогьарн чигн збвшәлттә болджәхмн уга гидж ур Кириченко тоолджана. Тер йовдл кадрмуд тарахмн, Совнархозмуд бурдәдж багллгьна кемиг утдүлхмн, теднә кбдлмшт ээдвр гаргьхмн.

„Ожуралникель“ комбинатин мастер, депутат М. С. Озерова босдж уг келв (Чкаловск область). Мана предприятиян кбдлмшчнр, инженер-техник улс Н. С. Хрущевин докладин тезисмүдәр әвртә ханлгтаггар күр кеггәд куундцхäv,— гидж эн келв. Мана ухаггар болхла, туслнь предприятияс гардлгь келгьиг эрк биш ббрдүлхин тускар, ик чикәр эн төриг парть тәвлжәнә.

(ТАСС).